

Müze Temelli Yaratıcı Yazma Etkinliği: Bir Durum Çalışması¹

Museum Based Creative Writing Activity: A Case Study

Ruhan KARADAĞ*
Adıyaman Üniversitesi

Özet

Bu araştırmanın amacı, yazılı anlatım dersi kapsamında müze gezileri ve tarihi eser incelemelerine dayalı olarak gerçekleştirilen yazılı anlatım çalışmalarına ilişkin öğretmen adaylarının görüşlerini belirlemektir. Araştırmanın katılımcılarını 2012-2013 öğretim yılı güz döneminde sınıf öğretmenliği programı I. sınıfta öğrenim gören ve yazılı anlatım dersini alan öğretmen adayları oluşturmaktadır. Araştırmada durum çalışması deseni kullanılmıştır. Verilerin toplanmasında yarı yapılandırılmış görüşme tekniği ve doküman incelemesinden yararlanılmıştır. Araştırma verilerinin analizinde Nvivo8 Nitel Veri Analizi Programı kullanılmıştır. Araştırma sonucunda müze gezileri ve tarihi eser incelemelerine dayalı olarak gerçekleştirilen yazılı anlatım çalışmalarının sıra dışı, merak uyandıran, şaşkınlık yaratan, eğlenceli, özgünlüğü ortaya çıkaran ve farklı bir uygulama olduğu ortaya çıkmıştır. Araştırmanın bir diğer önemli sonucu, müze temelli yazma etkinliğinin yazmada acıcılık ve süreklilik sağlaması, özgün cümleler kurmayı kolaylaştırması, düşüncede mantıksal bütünlük sağlaması, sözcük dağarcığını geliştirmesi ve planlı yazma yeteneği kazandırmasıdır.

Anahtar Kelimeler: Yaratıcı yazma çalışması, müze, tarihi eser incelemeleri, yazılı anlatım

Abstract

The purpose of this study is to determine the opinions of teacher candidates about writing expression experiences based on museums and historical objects investigations. The participants of the study were composed of 1st grade primary school pre-service

---

¹ Bu çalışma "Sınıf Öğretmeni Adaylarının Yaratıcı Yazma Çalışması Kapsamında Gerçekleştirilen Müze Gezileri ve Tarihi Eser İncelemelerine İlişkin Görüşleri" adıyla Uluslararası Katılımlı XII. Ulusal Sınıf Öğretmenliği Sempozyumunda sözlü bildiri olarak sunulmuştur

* Yrd.Doç.Dr., Adıyaman Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe Eğitimi Bölümü, e-mail: rkaradag@adiyaman.edu.tr

teachers who attended the writing expression course during the 2012-2013 academic year. Case study method was used in the study. The data were collected through semi-structured interviews and document analysis. In this study, the data obtained were analyzed through Nvivo8 Qualitative Data Analysis Program. The results of the study showed that creative writing expression based on museums and historical objects investigations are extraordinary, intriguing, astonishing, funny, and a different application that reveals authenticity. Another important result of the study is that museum based writing study provided fluency and continuity in writing, facilitated set up the original sentences, provided logical integrity of thought, vocabulary development and the ability to planned writing.

Keywords: Creative writing activity, museum, historical objects investigations, writing expression

Giriş

Müzeler, toplumun bilimsel ve kültürel geçmişini yansıtan, geleceğini biçimlendirecek öğeleri araştıran, toplayan ve koruyan, sergileyen, belgeleyen, yaşatan ve yönlendiren yaygın eğitim kurumlarıdır (Adıgüzel, 2013, s.15; Atagök, 1985). Müzecilikteki gelişmeler ve eğitim bilimlerindeki disiplinler arası anlayışın gelişmesi müze eğitimi alanının gelişmesinde etkili olmuştur (Adıgüzel, 2013, s.16). Müze eğitimi disiplinlerarası bir eğitimidir (Okvuran, 2012, s.178). Bu nedenle son yıllarda müzeler, farklı öğrenme tekniklerinden ve öğrenme için farklı ortamlardan yararlanma amacıyla çağdaş eğitimi önemseyen ülkelerin yararlandıkları kurumlardan biri olmuştur.

Müzeler pek çok ülkede programlar yoluyla önemli eğitsel rolleri yerine getirmektedir (Hein, 1998, s.11). Öğrenme ve öğretim mekânları olan müzeler, serbest seçim olanağı sağlamaktadır (Falk ve Dierking, 1992, 2000). Müzeler aynı zamanda öğretimin dolaylı olarak yapıldığı ortamlar olarak bilinmektedir (Tran, 2006, s.280). Son yıllarda birer eğitim kurumu olarak ön plana çıkan müzeler (Ören, 1998) tarih, kültür, iletişim ve aktif öğrenme ortamı olarak eğitimde öğretmen ve öğrenciyi bir araya getiren bir eğitim ortamı olarak görülmektedir (Benuğur, 2000).

Günümüzde müzedeki her etkinlik potansiyel bir eğitim yaşantısı olarak görülmektedir (Seidel ve Hudson, 1999). Müzeler, okula alternatif/paralel ya da sınıftaki öğrenmeyi destekleyecek düzeyde bir öğrenme ortamı oluşturur (Adıgüzel, 2013, s.15). Tarihsel olaylar ve o dönemlerin yaşam nesneleri arasında ilişki kurmayı sağlaması; gözlem, mantık, yaratıcılık ve hayal gücünün gelişimine yardımcı olması, yaratıcı düşünme becerilerinin gelişimine katkı sağlaması, çok boyutlu düşünebilme ve değerlendirebilme becerisini geliştirmesi bakımından müzelerin eğitim amaçlı kullanımı öngörülmektedir. Müzelerdeki eğitim ortamı yaratıcılığı, hayal gücünü, soru sormayı, ipuçlarından yeni bilgiler üretmeyi, sentez yapmayı özendiren, geliştiren bir etkiye sahiptir (Seidel ve Hudson, 1999).

San (2013, s.13) müzelerin en temel işlevinin eğitim olduğunu belirtmekte, bireylerin müzede gördüklerine dayalı yaptıkları çalışmalarını müzede sergilenenlerle içselleştirdiğini vurgulamaktadır. Falk ve Dierking (1995) müzelerin duygu ve düşünceleri bütünleştirerek zihinsel bağlar kurmayı

kolaylaştırdığını, değer ve tutumları etkilediğini, aile, toplum ve kültürel kimliği geliştirdiğini, ziyaretçilerin ilgi, merak ve özgüvenlerini artırdığını ve motivasyon sağladığını ifade etmektedir. Ayrıca müze eğitiminin kendini ve insanları anlama, kültürel mirası devam ettirme, geçmişi, bugünü ve geleceği anlamlı bir biçimde ilişkilendirme, kültürel varlıkları ve eski eserleri anlama, koruma ve yaşatma, kendi kültürünü ve farklı kültürleri çok yönlü ve hoşgörülü bir yaklaşımla tanıma ve anlama gibi hedeflere hizmet ettiği belirtilmektedir (Çakır-İlhan, Artar, Okvuran ve Karadeniz, 2013). Adıgüzel (2013, s.15) de, müzelerin sahip olduğu objeler çerçevesinde eğitime doğrudan katkı sağlayabilecek yapıya sahip olduğunu ifade etmektedir. Müzeler, sergilenen objelerle insanlar arasında köprü kurmakta, objelerin bireylerin yaşantıları ile bütünleştirilmesini sağlamaktadır. Müzeler tarihsel olaylar ve o dönemin yaşam nesnelere arasında ilişki kurmayı, yaratıcı düşünme becerisinin gelişimini sağlar. Gözlem, mantık, yaratıcılık, hayal gücü ve beğeni duygusunun gelişimine yardımcı olarak estetik beğenin gelişimine katkıda bulunur. Ayrıca çok boyutlu düşünebilme ve değerlendirebilme becerisini geliştirir (Önder, Abacı ve Kamaraj, 2009; Abacı, 2005).

Alanyazın incelemesi sonucunda farklı derslerde ve farklı konuların öğretiminde müzelere ve müzelerdeki tarihi objelerin incelenmesine dayalı çalışmaların eğitim sürecinde kullanımının, öğrencilerin yaratıcı düşünme ve hayal gücünün geliştirilmesi, çok boyutlu düşünebilme, değer ve olumlu tutumlar kazandırma bakımından katkılar sağladığı ortaya çıkmıştır (Bamberger ve Tal, 2008; Önder, Abacı ve Kamaraj, 2009; Tran, 2006; Wilde ve Urhahne, 2008; Yalçın ve Yavuz, 2009). Öğrencilerin yaratıcı düşünme ve hayal gücünü kullanabilme, duygu ve düşünceleri bütünleştirerek zihinsel bağlar kurmalarını ve kendilerini ifade etmelerini gerektiren en önemli alanlardan biri "yazılı anlatım"dır. Ancak Maltepe (2006, s.56) derslerdeki öğrenme-öğretme süreçlerinde gerçekleşen yazma uygulamalarının öğrencilerin yazmaya karşı olumsuz tutum geliştirmelerine ve yazmayı zor bir beceri olarak algılamalarına neden olduğunu belirtmektedir. Karadağ ve Kayabaşı (2013) da öğretmen adaylarının yazma çalışmalarına ilişkin olumsuz algılara sahip olduklarını belirterek özgüven eksikliği, yazmayı sevmeme ve motivasyon eksikliği gibi nedenlerden dolayı yazma eylemini gerçekleştirmediklerini ifade etmişlerdir. Bunun yanı sıra yükseköğretimde olmasına rağmen duygu ve düşüncelerini yazılı olarak aktarmada güçlük çeken bireylerle karşılaşıldığı belirtilmekte (Coşkun, 2005) bazı öğretmen adaylarının öğrencilik yıllarında yazmayı etkili bir biçimde öğrenemedikleri de alan yazında vurgulanmaktadır (Draper, Barksdale-Ladd ve Radencich, 2000). Göçer (2011, s.73) de, öğrencilerin özgün ürünler ortaya koyabilmeleri için farklı etkinlikler düzenlenmesi, farklı tür ve içerikte yazılı anlatım çalışmalarının yaptırılması gerektiğini belirtmektedir.

Müzelerde yer alan koleksiyonların yaratıcılığın gelişiminde önemli rol oynayan hayal gücünü ateşlediği, yaratıcı düşünme becerilerini geliştirmek için zengin bir kaynak oluşturduğu ifade edilmektedir (Acer, 2013, s.43). Ancak, her yaşta insanın yararlanacağı müzecilik alanının geliştirilmeye çok fazla ihtiyaç bulunan bir alan olduğu belirtilmektedir (San, 2013, s.14). Çakır-İlhan (2013, s. 33), Türkiye'de son yıllarda müze eğitimi alanında çalışmaların hız kazandığını belirtmekte, ancak Önder ve diğerleri (2009, s. 106) ve Çetin (2010) eğitimde

müzelerden yararlanma konusunda çalışmaların yeterli olmadığını ifade etmektedir. Genellikle drama, resim, müzik ve sosyal bilgiler alanında gerçekleştirilen müze projeleri, farklı sınıf düzeylerinde okuyan öğrencilere hitap etmektedir (Özen, 2013, s.25). Yapılan alanyazın taraması sonucunda da öğretmen adaylarının yaratıcı yazma çalışmalarının geliştirilmesinde müze ve tarihi eser incelemelerinin kullanıldığı çalışmaya rastlanmamıştır. Sınıf öğretmeni adayları üzerinde ve yazma becerilerinin geliştirilmesi kapsamında müzelerden yararlanmayı sağlayan çalışmalara rastlanmaması, bu alandaki boşluğu doldurma, öğretmen adaylarına farklı bakış açıları sağlama ve farklı yaklaşımları kullanarak yazma becerilerini geliştirme bakımından önemli görülmektedir. Yazılı anlatım dersinde yaratıcı yazma becerilerinin geliştirilmesi kapsamında müzelerin ve tarihi eserlerin incelenmesi sonucunda gerçekleştirilen yazılı anlatım uygulamalarına ilişkin öğretmen adaylarının görüşlerinin alınması, konuya bakış açılarının ortaya konulması ve hizmet öncesi eğitimlerinde konuyla ilgili yapılacak uygulamalara ışık tutması bakımından bu araştırma önem taşımaktadır. Geleceğin öğretmenleri konumunda olan öğretmen adaylarının yaratıcı yazma becerilerinin geliştirilmesi bağlamında gerçekleştirilen bu uygulamanın gerçekleştirilecek diğer uygulamalara ve çalışmalara örnek olması bakımından alandaki boşluğu doldurması beklenmektedir.

Araştırmanın Amacı

Bu araştırma, müze gezileri ve tarihi eser incelemelerine dayalı olarak gerçekleştirilen ve uygulaması beş hafta süren bir yazılı anlatım sürecinin ardından sınıf öğretmeni adaylarının gerçekleştirilen bu yazılı anlatım çalışmalarının etkililiğine ilişkin görüşlerini ortaya koymak amacıyla yapılmıştır. Bu amaca dayalı olarak şu sorulara yanıt aranmıştır:

- Sınıf öğretmeni adayları yazılı anlatım dersinde müzelerden ve tarihi eser incelemelerinden yararlanmaya ilişkin neler düşünmektedir?
- Sınıf öğretmeni adaylarının müze gezileri ve tarihi eser incelemelerine dayalı olarak gerçekleştirilen yazılı anlatım çalışmalarının yaratıcı yazma becerilerinin geliştirilmesine olan etkilerine ilişkin görüşleri nelerdir?
- Yazılı anlatım dersinde müze gezileri ve tarihi eser incelemelerine dayalı olarak gerçekleştirilen yazılı anlatım çalışmalarının kazanımları (bilgi, beceri, değer) konusunda sınıf öğretmeni adaylarının görüşleri nelerdir?
- Yazılı anlatım dersinde müze gezileri ve tarihi eser incelemelerine dayalı olarak gerçekleştirilen yazılı anlatım çalışmaları sırasında yaşanan sıkıntılara ilişkin sınıf öğretmeni adaylarının görüşleri nelerdir?

Yöntem

Araştırma Modeli

Bu araştırma nitel araştırma yöntemlerinden biri olan durum çalışması modeli kullanılmıştır. Durum çalışması modelleri evrendeki belli bir ünitenin derinliğine ve genişliğine, kendisini ve çevresi ile olan ilişkilerini belirleyerek, o ünite hakkında bir yargıya varmayı amaçlayan tarama düzenlemeleri olarak tanımlanmaktadır. (Karasar, 2005, s. 86). Şimşek ve Yıldırım'ın (2003, s.190)

Yin'den (1984) aktardığına göre durum çalışması, araştırılan olguyu kendi yaşam çerçevesi içinde inceleyen, olgu ve içinde bulunduğu ortam arasındaki sınırların kesin hatlarla belirgin olmadığı ve birden fazla kanıt veya veri kaynağının mevcut olduğu durumlarda kullanılan bir araştırma yöntemidir. Bu çalışmada nitel veri toplama tekniklerinden görüşme ve doküman incelemesi bir arada kullanılmıştır. Araştırmada analiz edilen doküman olarak öğrencilerin uygulamalar boyunca tuttuğu günlüklerden yararlanılmıştır.

Katılımcılar

Araştırmanın uygulamaya yönelik katılımcılarını 2012-2013 öğretim yılı güz döneminde Adıyaman Üniversitesi Eğitim Fakültesi İlköğretim Bölümü Sınıf Öğretmenliği Programı'nda öğrenim gören ve yazılı anlatım dersini alan 74 öğretmen adayı oluşturmaktadır. Araştırmanın doküman incelemesi kapsamında toplanan verileri uygulamaya katılan 74 katılımcıdan elde edilen günlüklerden; yarı yapılandırılmış görüşmeler yoluyla toplanan verileri ise bu katılımcılar arasından seçilen ve gönüllü katılım sağlayan 20 öğretmen adayından elde edilmiştir.

Uygulama ve Veri Toplama Süreci

Yazılı anlatım dersinde yaratıcı yazma etkinliği kapsamında gerçekleştirilen müze gezileri ve tarihi eser incelemelerine dayalı olarak öğretmen adaylarından seçtikleri bir tarihi eser ile özdeşim kurmaları ve bu bağlamda kendilerini yerine koydukları eser ile bütünleştirerek bir öykü oluşturmaları istenmiştir. Bu kapsamda gerçekleştirilen etkinliğin uygulama sürecini şöyle açıklamak olanaklıdır:

- Gerçekleştirilecek müze gezileri ve tarihi eser incelemelerine dayalı yazma etkinliğine ilişkin genel bilgilerin verilmesi,
- Uygulama sürecinin planlanması (yaklaşık beş hafta: 1. hafta: müze gezisi/tarihi eser incelemeleri, karakter/nesne tespiti, araştırma, veri toplama; 2. hafta: yazma süreci; 3-5. hafta: paylaşım süreci),
- Öğretmen adaylarının grupça ya da bireysel olarak müzeye giriş yapmalarından sonra tüm müzeyi gezmeleri, belirlenen süre içerisinde müze içerisinde ya da tarihi mekânlarda yer alan koleksiyonların olduğu bölümden ilgilerini çeken bir obje bulmalarının istenmesi,
- Öğretmen adaylarından belirledikleri objelere ilişkin araştırma yapmalarının istenmesi (nesnenin özellikleri, geçirdiği yaşam süreci, müze içerisindeki konumu, diğer objelerle arasındaki ilişkiler vs.),
- Yapılan araştırmalar ve gözlemler sonucunda öğretmen adaylarından belirledikleri objelerin kullanılmış olduğu zaman ve gerçek zaman arasında bağ kurularak, objenin ağızından yıllarca nasıl yaşadığı, hangi olaylara tanıklık ettiği, kimler tarafından kullanıldığını anlatan birer kurgusal metin yazmalarının istenmesi,
- Yazılan metinlerin sınıf ortamında paylaşılması ve değerlendirilmesi,
- Uygulama sonucunda etkinliklere katılım sağlayan gönüllü 20 öğretmen adayı ile yarı yapılandırılmış görüşmeler yapılması.

Araştırmanın uygulama sürecine, Adıyaman Üniversitesi Eğitim Fakültesi İlköğretim Bölümü Sınıf Öğretmenliği Programı'nda öğrenim gören ve yazılı anlatım dersini alan 74 öğretmen adayı katılmıştır. Uygulaması yaklaşık beş hafta süren bir yazılı anlatım sürecinin ardından sınıf öğretmeni adaylarının gerçekleştirilen bu uygulamaya ilişkin görüşleri ise öğrencilerin uygulamalar sırasında tuttıkları günlükler ve uygulama sonrasında gönüllü katılım sağlayan 20 öğretmen adayı ile yapılan yarı yapılandırılmış görüşmeler yoluyla elde edilmiştir.

Katılımcılarla yapılan yarı yapılandırılmış görüşmeler ve uygulama süreci boyunca tutmuş oldukları günlükler yoluyla katılımcıların yazılı anlatım dersinde yaratıcı yazma becerilerindeki gelişim, yazılı anlatım dersine olan ilgileri ve gerçekleştirilen bu uygulamaya yönelik görüşleri belirlenmeye çalışılmıştır.

Araştırmacı tarafından hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formunda yer alan soruların içerik-kapsam geçerliliğini sağlamak için uzman görüşüne başvurulmuştur. Uzman görüşleri doğrultusunda ölçme aracına son biçimi verilmiştir. Geliştirilen taslak form beş öğretmen adayının da görüş ve değerlendirmesine sunulmuş, öğretmen adaylarının görüşleri alındıktan sonra yeniden değerlendirilerek gerekli düzeltmeler yapılmış ve sorulara son biçimi verilmiştir. Görüşmeler öğretmen adayları ile ayrı ayrı gerçekleştirilmiş ve ses kayıt cihazı kullanılarak kaydedilmiştir.

Verilerin Analizi ve Yorumlanması

Araştırmada yarı yapılandırılmış görüşmeler ve günlükler yoluyla toplanan veriler "Nvivo8 Nitel Veri Analizi Programı" kullanılarak analiz edilmiştir. Öğretmen adayları ile gerçekleştirilen görüşmeler sonrasında kayıt edilen görüşmelerin dökümü ve günlükler araştırmacı tarafından bir word dosyasına aktarılmıştır. Görüşme dökümleri ve günlükler alandan bir uzmana verilerek yanlış ya da eksik bölümlerin kontrolü sağlanmıştır. Görüşmelerin ve günlük dökümlerinin yapıldığı dosyalar Nvivo8 Nitel Veri Analizi Programı'na yüklenmiş ve program kullanılarak alt temalar ve kategoriler sistematik bir biçimde oluşturulmuştur. Ayrıca yapılan bu analizler yoluyla oluşturulan alt tema ve kategoriler bir model oluşturularak görsel hale getirilmiştir.

Kod ve kategorilerin belirlenmesinde bulgulara ortaya çıkan kavramlar etkili olmuştur. Araştırmada her bir öğretmen adayına bir kod ad verilmiş (Ör: FA_E): F: öğretmen adayının adının baş harfi, A: öğretmen adayının soyadının baş harfi, E: Cinsiyet). Raporlaştırmada görüşlerden doğrudan alıntılar yapılırken kod adlar kullanılarak katılımcılar gizli tutulmuştur. Araştırma verileri görüşlerden doğrudan alıntılar yoluyla desteklenerek sunulmuştur.

Araştırmanın Güvenirliği

Araştırmanın güvenirliliğini sağlamak için araştırmacı dışında bir öğretim elemanı tarafından tema ve kategoriler belirlenmiştir. Araştırmacı ve diğer uzmanın belirlediği tema ve kategoriler için görüş birliği ve görüş ayrılığı olan konular tartışılmış ve gerekli düzenlemeler yapılmıştır. Araştırmanın güvenirliliğinin hesaplanmasında Miles ve Huberman'ın (1994) önerdiği güvenirlilik formülü kullanılmıştır. Yapılan hesaplama sonucunda araştırmanın güvenirliliği %87.5

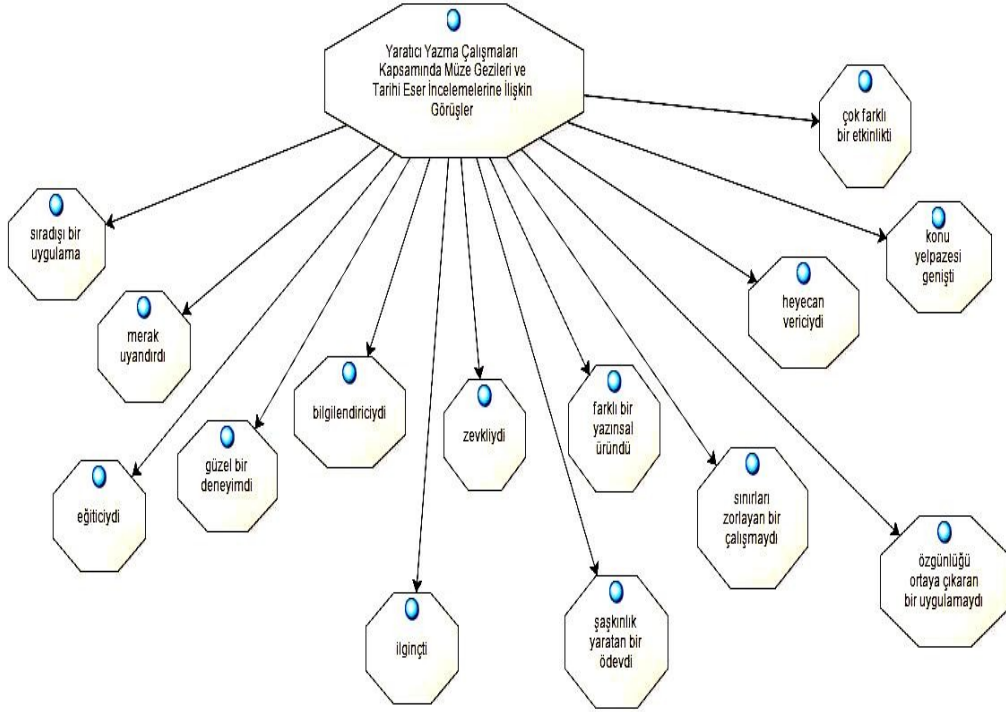
olarak hesaplanmıştır. Ayrıca araştırmanın güvenilirliği veri toplama araçlarının hazırlanmasından, uygulama ve analiz aşamasına kadar araştırma sürecinin ayrıntılarıyla açıklanması ile artırılmaya çalışılmıştır. Bunun yanı sıra araştırma bulguları, görüşleri alınan öğrencilerle paylaşılarak teyit ettirilmiş ve araştırmanın güvenilirliği sağlanmaya çalışılmıştır.

Bulgular

Bu bölümde, öğretmen adaylarının yazılı anlatım dersinde, müze gezileri ve tarihi eser incelemelerine dayalı olarak gerçekleştirilen yaratıcı yazma çalışmalarına ilişkin görüşleri sunulmuştur. Yarı yapılandırılmış görüşmeler ve öğrenci günlükleri yoluyla toplanan verilerden elde edilen bulgular "Yazılı anlatım dersinde müzelerden ve tarihi eser incelemelerinden yararlanmaya ilişkin düşünceler", "Müze gezileri ve tarihi eser incelemelerine dayalı olarak gerçekleştirilen yazılı anlatım çalışmalarının yazma becerilerinin geliştirilmesine olan etkilerine ilişkin görüşler", "Müze gezileri ve tarihi eser incelemelerine dayalı olarak gerçekleştirilen yazılı anlatım çalışmalarının kazanımları (bilgi, beceri, değer) konusunda görüşler" ve "Süreçte yaşanan sıkıntılara ilişkin görüşler" olmak üzere dört ana tema altında sunulmuştur.

Yazılı Anlatım Dersinde Müzelerden ve Tarihi Eser İncelemelerinden Yararlanmaya İlişkin Düşünceler

Öğretmen adaylarının yazılı anlatım dersinde müzelerden ve tarihi eser incelemelerinden yararlanmaya ilişkin düşünceleri Şekil 1'de sunulmuştur.

Şekil 1. Yazılı anlatım dersinde müzelerden ve tarihi eser incelemelerinden yararlanmaya ilişkin düşünceler

Şekil 1’de görüldüğü gibi, öğretmen adayları müze gezileri ve tarihi eser incelemeleri sonrasında yaptıkları yazılı anlatım çalışmasının sıra dışı, merak uyandıran, şaşkınlık yaratan, eğlenceli, özgünlüğü ortaya çıkaran, farklı bir uygulama olduğunu belirtmişlerdir. Konu seçiminin öğrenciye bırakılması, konu sınırlamasının olmaması, ilk kez böyle bir uygulamayla karşılaşmaları, merak ve heyecan uyandırması gibi nedenlerden dolayı gerçekleştirilen bu uygulamanın etkili olduğu vurgulanmıştır. Öğretmen adaylarının gerçekleştirilen uygulamaya ilişkin görüşleri aşağıda sunulmuştur:

Uygulamalar alışılmışın dışında olduğu için bana çok zevkli, kalıcı ve çok faydalı geliyor. Sıradan ve sıkıcı ödevler yerine hiç yapmadığımız şeyler yapmak güzel. Yazılı anlatım deyince genelde sıradan kompozisyon konuları gelir aklı. Ama hiç sıradan olmayan yöntemler görünce sıkılmayacağımı gördüm ” (HG_K)

İlk defa bu tür uygulamalar yaptım. Farklı olması, ilgi çekici olması ve yaparken merak ve heyecan uyandırması güzeldi. Her yönden katkı sağladı. Değişik etkinliklerdi ve ben ilk defa bu tür etkinlikler yaptığım için zevk aldım. Başta yorucu görünen bu etkinlikler gittikçe daha güzel olmaya başladı. Merak uyandırdı bizde. Heyecan kattı. Farklı düşünmeyi sağladı (HB_K).

Görsel materyalleri kullanmamız, araştırma yapıp öyle yazıya başlamamız, bir tarih eserin yerine kendimizi koyup yazmamız eğlenceliydi, keyif aldım (ZK_K).

Çok eğlenceli uygulamalardı. Keyif vericiydi. Ders saatinin artırılmasını istedim. Zaman çok güzel geçiyordu. Sosyal etkinliklere katılıyordum. Dolu dolu yaşıyordum (ST_E).

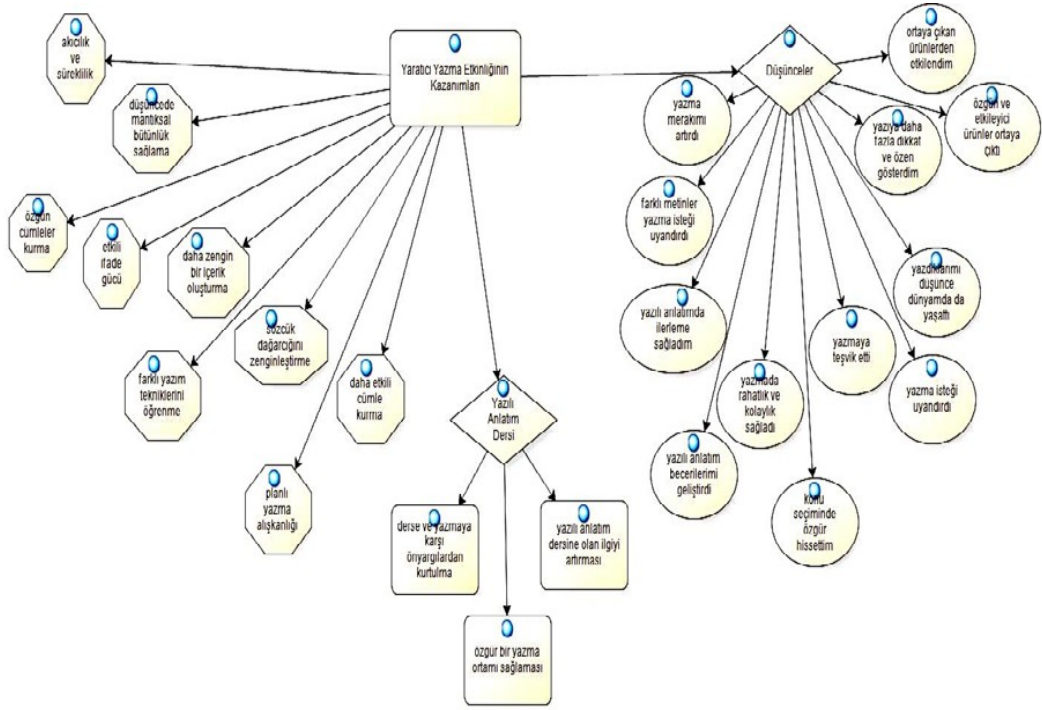
Biz önce neye yarayacak diye düşündük bu müze gezisinin. Ama yaptıktan sonra fark ettim ki bayağı geliştiriyor insanı. Yazılı olarak da zaten yazmayı sevmeyen bir insanım, ama yazarken ilk defa bundan zevk aldım. İlk defa bir şey yazarken zevk aldım. Çünkü gerçekten kendimle ilgili, kendimi bir nesnenin yerine koyarak yazdığım için eğlenceli olduğunu düşünüyorum (RG_K).

Bugünkü dersin konusu tam benlikti. Cansıza ruh üfleyp yaratıcılık katarak bir şeyler ortaya çıkarmak, benim oldum olası yapmaktan zevk aldığım bir şeydi... Bir müze, ruh üfleyeceğimiz heykel için en güzel mezardır aslında. Ve sanırım mezar ziyareti gibi bir şey olacak müzeye gitmek. (HY_E).

Bu etkinlik sayesinde müzeyi gezdim. Eserler hakkında bilgim arttı. Hayal dünyamda daha farklı çağrışımlar oluştu. Birçok kazanım elde ettim. Bu etkinlik ne kadar zor olduysa da bu zorlukta birçok bilgi edindim (AMY_E).

Müze Gezileri ve Tarihi Eser İncelemelerine Dayalı Olarak Gerçekleştirilen Yazılı Anlatım Çalışmalarının Yazma Becerilerinin Geliştirilmesine Olan Etkilerine İlişkin Görüşler

Araştırmanın ikinci alt amacı, yaratıcı yazma çalışması kapsamında gerçekleştirilen uygulamanın öğretmen adaylarının yazma becerilerinin geliştirilmesine olan etkilerinin belirlenmesidir. Öğretmen adaylarının görüşleri doğrultusunda gerçekleştirilen uygulamanın kazanımları Şekil 2’de sunulmuştur.

Şekil 2. Müze gezileri ve tarihi eser incelemelerine dayalı olarak gerçekleştirilen yazılı anlatım çalışmalarının yazma becerilerinin geliştirilmesine olan etkilerine ilişkin görüşler

Şekil 2’de görüldüğü gibi öğretmen adayları gerçekleştirilen yazma etkinliğinin yazmada akıcılık ve süreklilik sağlama, özgün cümleler kurmayı kolaylaştırması, düşüncede mantıksal bütünlük sağlama, sözcük dağarcığını geliştirme ve planlı yazma alışkanlığı kazandırması bakımından etkili olduğunu ifade etmişlerdir. Ayrıca gerçekleştirilen yazma etkinliği öğrencilerin derse ve yazmaya karşı önyargılarından kurtulmalarını sağlama, yazılı anlatım dersine karşı ilgiyi artırması, özgün bir yazma ortamı sağlama bakımından etkili bulunmuştur. Öğretmen adayları uygulamanın yazma merakını artırdığını, konu seçiminde özgür hissettiklerini, yazmaya teşvik ettiğini, uygulama sonucunda özgün ve etkileyici ürünler ortaya çıktığını belirtmişlerdir. Bu konuda görüş belirten öğretmen adaylarının düşünceleri aşağıda sunulmuştur:

En azından yazabileceğimi gördüm. Ki sunumu yaptıktan sonra arkadaşlarımın beğenmesi beni bu konuda teşvik etti. Artık bana kompozisyon ya da başka bir yazma ödevi verildiğinde gayet iyi yazabileceğimi gördüm. Yazmaya karşı önyargım varmış, yani önce tamamen yapamam diye düşünüyordum ve bir önyargım olduğunu ve yıkıldığını gördüm. Evet bir özgüven geldi (BG-K).

Bize yeni pencerelerden bakmayı, olaylara farklı yaklaşmayı, içinde bulunduğumuz kısır döngüden kurtulmayı, bize yeni biz olmayı öğretti. Kullandığımız sözcüklerin bayağılığı ve işe yaramazlığını fark edip, artık yeni

sözcük ve cümlelere ihtiyaç duyduğumu anlayıp sözcüklere farklı anlamlar yüklemeyi fark etmem bu etkinliğin en güzel yanındı (ÖG_K).

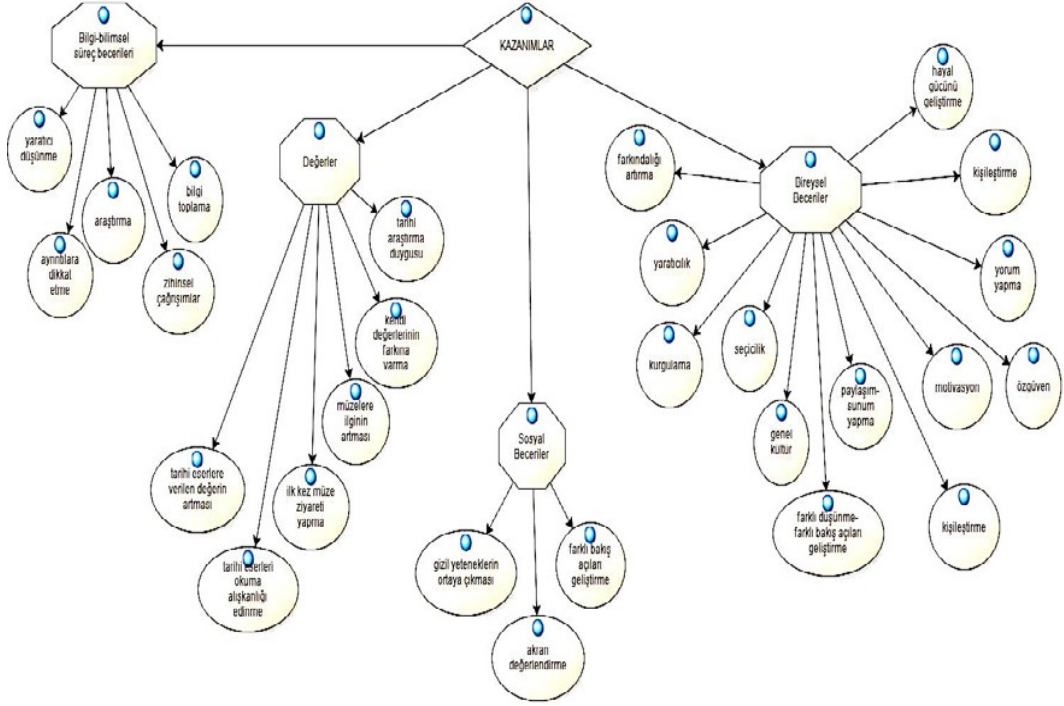
Yazılı anlatımı belki de ilk defa sever oldum. Çok eğlenceli zamanlar geçirdik (SE_K).

Farklı düşünme boyutları kazandırdı. Empati yapmaya ağırlık vermeyi öğretti...Yazı yazmayı zevkli hale getirdi. Kendime güvenim arttı ve heyecanımı yendim. Verilen ödevi çok beğendim...Ben de öğretmen olduğumda sizin gibi çalışmalar bulup öğrencilerime yapmak istiyorum. Çünkü hem bizi geliştiriyor, hem farklı, hem zevkli ve heyecanlı. Daha ne olsun... (FZ_K).

Fakat farklı bir açıdan düşünürsek bu ödevle çeşitli bilgiler edinmek, araştırmayı öğrenmek, gezip görmekle kalmayıp çeşitli kazanımlar elde ettik. Bu yöntemde nesneyi biz konuşturacağız, duygu ve düşüncelerimizi yazacağız ve diğer nesnelere ilişkisini belirteceğiz. Bu gibi şeyler insanların hayal güçlerine bağlıdır. Çünkü biz de yazar olarak kendimizden bir şey katacağız (MS_E).

Müze Gezileri ve Tarihi Eser İncelemelerine Dayalı Olarak Gerçekleştirilen Yazılı Anlatım Çalışmalarının Kazanımları (Bilgi, Beceri, Değer) Konusunda Görüşler

Araştırmanın bir diğer amacı, yaratıcı yazma çalışması kapsamında gerçekleştirilen uygulamanın kazanımlarına (bilgi, beceri, değer) ilişkin öğretmeni adaylarının görüşlerinin belirlenmesidir. Öğretmen adaylarının görüşleri doğrultusunda gerçekleştirilen uygulamanın kazanımları Şekil 3'te sunulmuştur.

Şekil 3. Müze gezileri ve tarihi eser incelemelerine dayalı olarak gerçekleştirilen yazılı anlatım çalışmalarının kazanımları (bilgi, beceri, değer) konusunda görüşler

Şekil 3'te görüldüğü gibi öğretmen adaylarının müze gezileri ve tarihi eser incelemelerine dayalı yazılı anlatım çalışmasının kazanımlarına ilişkin görüşleri bilgi (bilimsel süreç becerileri), beceri ve değerler olmak üzere üç alt kategoride ele alınmıştır. Gerçekleştirilen yazılı anlatım çalışmasının bilgi/bilimsel süreç becerileri açısından araştırma, bilgi toplama, yaratıcı düşünme, ayrıntılara dikkat etme, zihinsel çağrışımlar yapma becerilerinin gelişimini sağladığı belirtilmiştir. Bunun yanı sıra yazılı anlatım çalışmalarına dayalı uygulamanın, öğretmen adaylarının yaratıcılık, kurgulama, kişileştirme, hayal gücünü geliştirme, yorum yapma, seçicilik, genel kültürü artırma, motivasyon ve özgüven sağlama gibi bireysel becerilerinin de gelişimine katkı sağladığı ortaya çıkmıştır. Öğretmen adayları tarafından gerçekleştirilen yazılı anlatım çalışmasının tarihi eserlere ve müzelere olan ilginin artırması, tarihi eserleri okuma alışkanlığı kazandırması, kendi değerlerinin farkına varmayı sağlaması gibi katkılar sağladığı da belirtilmiştir. Bu konuda görüş belirten öğretmen adayları düşüncelerini şöyle ifade etmiştir:

Konunun derinine inince, yaratıcılığı, özgünlüğü ön plana çıkan bir konu olduğunu fark ettim. Zaman boşa gitmiyor, güzel bir şeyler ortaya çıkarmam gerekiyor diye düşündüm ve bunun için uğraştım. Müzeye birkaç kez gittim bu etkinlik kapsamında. Kendimi bir taşın yerine koymak, o tanılaştırılan insanın yerine koymak, onda kendimi bulmak, hemhal olmak çok zor bir şeydi. O

nedenle bayağı göz göze geldim o müzedeki heykellerle. Sonucun da iyi olduğunu düşünüyorum (EA_K). Değerler açısından kendi değerlerimi bilmediğimi, on dokuz yaşındayım, on dokuz yıldır kendi tarihim araştırmadığımı ve hani ne kadar yobaz olduğumu, yavan bir gençliğimin olduğunu düşündüm. Geriye bırakacak bir şeylerimin olması gerektiğini fark ettim. O tarihten sonra tarihi araştırmaya başladım. Her şey aslında kendi tarihimin içinde gizliymiş. Benim sadece onlara bakmam gerekiyormuş. Sadece bir perde varmış gözümün önünde. O perdeyi daha da inceltmemi sağladı bu ödev (EA_K).

Bu diğer çalışmalardan çok farklı oldu hocam. Yani bir yerden sonra sınırlamak kalmıyor, zorlamak gerekiyor, bir kapıyı açınca diğerini de açayım, şununla bağlantı yaptım, diğeriyle de yapayım diye düşünüyordum. Devamı geliyor yani, birini açtıkça diğeri de açılıyor. Cümlelerde mesela çok sık kullandığımız kelimelerden arınmak zorunda kaldık, daha seçici kelimeler kullanmak zorunda kaldık. Yazmaya hem teşvik etti, hem de yazma açısından bize yeni şeyler kattı. Bir yerden sonra aynı şeyi tekrar edemiyoruz. Çünkü farklı birinin hayatı, farklı bir şey anlatacağım. Yani yazmaya zorladı, sınırları zorladı, hayal dünyasını zorladı. Her açıdan bir adım ötesine gidebilmeyi öğrendik. Hayal kurmada da sürekli bir adım ötesi vardır. Bu varsa bir üst basamak da vardır yani, o şekilde düşünmeye katkı sağladı (HG_K).

Hayal gücümüzü geliştirdi. Araştırma, bilgi edinme gibi faaliyetlerden dolayı bilgimizi artırdı. Yapmış olduğumuz çalışmaların bize kazandırmış olduğu değerler, yazılı anlatım dersinin ne kadar önemli olduğunu göstermektedir. İnsanın hayal gücünü geliştirmesi bakımından da çok önemli bir yere sahip olduğunu düşünüyorum (FA_E).

Kendimdeki yazabilme yeteneğini keşfettim. Yapacağımız iş ile ilgili çok güzel fikirler sunuyor bize (AA_K).

Kendini ifade edebilme, empati kurma yeteneği, farklı pencerelerden hayata bakma, azmi doruk noktasına çıkaracak faaliyetler ve hayatımı yazıya dökme kadar güven sağladı (HK_E).

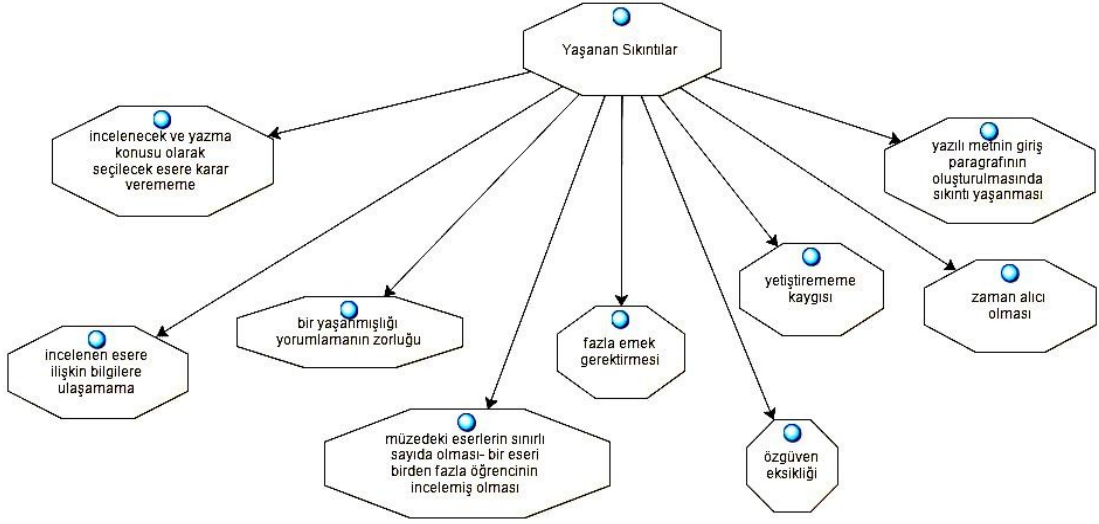
Bir konuyu daha farklı açılardan ele alabiliyorum. Tek bir fikir değil, birçok fikir üretebiliyorum. Kendim gibi değil de başkası gibi düşünmeye başladım. Heykel ödevi bunu ortaya koydu (ST_K).

Bireydeki güven duygusunu pekiştirdi. Araştırma, bir şeye farklı pencerelerden bakabilme, kendini topluluk önünde ifade etme fırsatı verdi (MAO_E).

Düşünmemi geliştirdim. Çoklu düşünüyorum. Olayı tek boyutta değil de çok boyutta düşünmeme katkısı oldu (ÖB_K).

Ödevi oluştururken kendimi heykelin yerine koyacağım zaman düşünce ve hayal dünyamın daha da genişlediğinin farkına vardım. Çünkü kendi yaşadığım dönemden 3 bin yıl önce yaşamış olan insanı düşünmek, kendini onun yerine koymak çok kolay bir şey değil (BB_K).

Müze Gezileri ve Tarihi Eser İncelemelerine Dayalı Olarak Gerçekleştirilen Yazılı Anlatım Çalışmaları Sırasında Yaşanan Sıkıntılara İlişkin Görüşler

Şekil 4. Müze gezileri ve tarihi eser incelemelerine dayalı olarak gerçekleştirilen yazılı anlatım çalışmaları sırasında yaşanan sıkıntılara ilişkin görüşler

Şekil 4'te görüldüğü gibi öğretmen adayları gerçekleştirilen uygulama sırasında bazı sıkıntılar yaşadıklarını ifade etmişlerdir. Uygulamanın zaman alıcı olması, müzedeki eserlerin sınırlı sayıda olması, incelenen esere ilişkin bilgilere ulaşamaması, incenecek ve yazma konusu olarak seçilecek esere karar verememe ve yetiştirememe kaygısı öğretmen adaylarının uygulamalar sırasında yaşadıkları sıkıntılar arasında yer almaktadır. Bu konuda öğretmen adaylarının görüşleri aşağıda sunulmuştur:

Sıkıntı...Hepimiz zaten hatırlarsanız ilk verdiğiniz zaman bir sıkıntı içine girmiştik yani, çünkü yapamayacağımızı düşündük. Bizde güven eksikliği vardı sürekli. Hata yapmaktan çekiniyorduk. Hata yapma düşüncesi bu çalışmayı yapmanın önüne geçen bir şeydi. Daha sonra müze müdürüyle de görüştük. Onunla da tarihi konularda sohbet edince başlamam gerektiğini düşündüm (EA-K).

Sıkıntı, işte şöyle oldu hocam. Hangisini yazsam, nasıl yazsam? Birkaç tane yazıp değiştirmek zorunda kaldım. Ama aslında onlar bence sıkıntı değildi. En azından ben 3-4 eser hakkında bilgi edinmiş oldum. Ya da farklı farklı yazım teknikleri öğrendim. Mesela bir bayanın ağzından yazdım, bir babanın ağzından yazdım. İşte mesela eşinin yerine kendimi koyarak yazdım. Ben eşi olsam böyle konuşurum, ben kızı olsam şöyle konuşurum diye. Biraz zorladı tabii bu, onların düşüncelerini yansıtmak ama bir anlamda da çok faydalı oldu. Onların yerine kendimi koymak benim için faydalıydı (HG_K).

İlk başlarda ne yazacağım acaba, nasıl başlasam diye düşündüm. Bu süreçte sadece biraz zorlandığımı düşünüyorum. Geri kalan kısımda da sadece araştırma kısmında zorlandım acaba hangisini yazsam, neyi yazsam daha iyi olur gibi. Bu konuda sıkıntım olduğunu düşünüyorum. Sonrasında yazınca devamı geliyor. Bir de ben şunu fark ettim. Müzelerde açıklama falan veriyorlar ama bazı heykeller hakkında hiçbir açıklama yok, sadece tarihi var. Bunun eksikliğini farkına vardım (RG_K).

Başlarda sıkıldım, ama uygulamaya başlayınca zevk aldım. Bir tarihi eser olma gibi. Başlarda hiç hoşlanmayıp daha sonrasında çok zevk aldığım bir uygulamaydı (ZT_K).

Zorlanacağımı düşündüğüm tek nokta var: kim ya da ne olacağım? Müze, Nemrut, Perre, Cendere...Şu an için bir fikrim yok. Ama araştırıp karar vereceğim en ilgi çeken esere (AÇ_K).

Sonuç ve Tartışma

Araştırma sonucunda sınıf öğretmeni adaylarının yaratıcı yazma becerilerinin geliştirilmesi amacıyla müze gezileri ve tarihi eser incelemelerine dayalı olarak gerçekleştirilen yazılı anlatım çalışmalarının sıra dışı, merak uyandıran, şaşkınlık yaratan, eğlenceli, özgünlüğü ortaya çıkaran ve farklı bir uygulama olduğu ortaya çıkmıştır. Konu seçiminin öğrenciye bırakılması, konu sınırlamasının olmaması, ilk kez böyle bir uygulamayla karşılaşmaları, merak ve heyecan uyandırması gibi nedenlerden dolayı gerçekleştirilen bu uygulamanın etkili olduğu öğretmen adayları tarafından vurgulanmıştır. Araştırmanın bu bulguları, müze etkinliğine dayalı olarak gerçekleştirilen farklı alanlardaki çalışma sonuçları ile benzerlik göstermektedir. Anderson, Piscitelli, Weier, Everett ve Tayler'in (2002) gerçekleştirdikleri müzeye dayalı öğrenme etkinliklerin öğrencilerin unutulmaz, eğlenceli ve farklı deneyimler edinmelerini sağlamasına yönelik araştırma bulgusu ile Bamberger ve Tal'in (2008) öğrencilerle yaptığı görüşmede müzelerin merak, ilgi ve heyecan uyandırması bakımından etkili bulunduğu yönündeki bulguları bu araştırmanın bulguları ile paralellik göstermektedir. Bunun yanı sıra Seidel ve Hudson'un (1999) müzelerin merak ve araştırma isteği uyandırması, eğlenerek öğrenme ortamı sunması yönündeki görüşleri ile Anderson ve Roe'nin (1993) müze etkinliklerinin eğlenceli olduğuna, Hein'in (1998) olağandışı deneyimler sağladığına ilişkin görüşleri de bu araştırma bulgularını destekler niteliktedir.

Araştırmanın bir diğer önemli sonucu, müze temelli yazma etkinliğinin yazmada akıcılık ve süreklilik sağlaması, özgün cümleler kurmayı kolaylaştırması, düşüncede mantıksal bütünlük sağlaması, sözcük dağarcığını geliştirmesi ve planlı yazma alışkanlığı kazandırmasıdır. Ayrıca gerçekleştirilen yazma etkinliği öğrencilerin derse ve yazmaya karşı önyargılarından kurtulmalarını sağlaması, yazılı anlatım dersine karşı ilgiyi artırması, özgün bir yazma ortamı sağlaması bakımından etkili bulunmuştur. Müze gezileri ve tarihi eser incelemeleri sonrasında yapılan yazılı anlatım çalışmalarının öğrencilerin yazma merakını artırdığı, konu seçiminde özgür hissettikleri, yazmaya teşvik ettiği, uygulama

sonucunda özgün ve etkileyici ürünler ortaya çıktığı, farklı düşünmeye, farklı bakış açılarının ve hayal gücünün gelişimine olanak sağladığı, yazmaya ilişkin özgüveni artırdığı ortaya çıkmıştır. Gartenhaus'un (1997) müze nesnelерinin zihinsel olarak uyarıcı olduğu, yaratıcı düşünmeyi ve hayal gücünü harekete geçirdiği, müze nesnelерini incelerken bütün katılımcıların farklı şeyler gördükleri, düşündükleri ve farklı kararlar verdiklerine yönelik görüşleri bu araştırmanın bulgularını desteklemektedir. Ayrıca Seidel ve Hudson'un (1999) müzelerin yaratıcı ve yenilikçi düşünme, hayal gücünü geliştirme becerilerini geliştirdiğine ilişkin görüşleri de bu araştırmanın bulgularını destekler niteliktedir.

Araştırma sonucunda müze gezileri ve tarihi eser incelemelerine dayalı yazılı anlatım çalışmasının bilgi (bilimsel süreç becerileri), beceri ve değerler bakımından önemli kazanımlar sağladığı ortaya çıkmıştır. Araştırmanın bu sonuçları müzelerde öğrenme çıktılarının çok yönlü olduğunu, bilişsel, sosyal, davranışsal, duygusal öğrenmelere olanak sağladığını belirten görüşlerle (Rennie ve Johnston, 2004; Rickinson ve diğerleri, 2004; Schauble ve diğerleri, 2002) paralellik göstermektedir. Gerçekleştirilen yazılı anlatım çalışması bilgi/bilimsel süreç becerileri açısından araştırma, bilgi toplama, yaratıcı düşünme, ayrıntılara dikkat etme, zihinsel çağrışımlar yapma becerilerinin gelişimini sağlamıştır. Araştırmanın bu bulguları Yılmaz ve Şeker'in (2011) tarih alanında öğretmen adayları ile yaptıkları müze çalışması sonucunda gerçekleştirilen uygulamanın bilgi ve görsellik sağlamanın yanı sıra tarihsel düşünme becerilerinin gelişimine katkı sağladığı; Bamberger ve Tal'in (2008) müzelerin öğrencilerin bilgi edinme, önbilgilerle bağlantı kurma ve bilgiyi yapılandırma becerilerini geliştirdiği yönündeki araştırma bulguları ile benzerlik göstermektedir. Bunun yanı sıra Marcus ve Levine'nin (2011) müzelerin öğrencilerin tarihsel düşünme, içerik bilgisini edinme, aktif katılım, değerlendirme, analiz ve yorum yapma becerilerinin gelişimine katkı sağladığına; Acer'in (2013) müzelerin, insanların bilgi birikimlerini artırma, eşsiz bir bilgi ve esin kaynağı olan kurumlar olduğuna ilişkin görüşleri de bu araştırma bulgularını destekler niteliktedir. Hause'a göre müzede öğrenmede estetik gelişim düzeyleri, somut gözlemlerde bulunma, önceki bilgiyle bağdaştırma (öyküleyici düzey), gözlemden yola çıkarak bir yapı oluşturma (yapısalcı düzey), analitik tanımlama (sınıflayıcı düzey), karşılaştırma yapma, ayrıntılara odaklanma (yorumlayıcı düzey), bellekte uyanan fikirlerle yeni bağlantılar üretme (yeniden yaratım düzeyi) gerçekleşmektedir (Akt. Artar, 2010). Acer (2013) de müzede yer alan nesnelерin farklı bir ilgi ve dikkat yoğunlaşmasını uyandırma kapasitesine sahip olduğunu, yeni kapıları açtığını, öğrenmeyi kamçılایıcı bir süreç olduğunu belirtmekte, müzede gerçek nesnelерle deneyim sağlamanın karşılaştırma, sorgulama, ilişki kurma, anımsama, sınıflandırma gibi üst düzey bilişsel düşünme süreçlerini de işe koştüğünü vurgulamaktadır. Rennie ve Johnston'ın (2004) müze ziyaretleri ile öğrencilerin farklı deneyimlere, farklı öğrenme ve düşünme yollarına sahip olduklarını, farklı bilgiler edindiklerini vurgulayan görüşleri de bu araştırmanın öğretmen adaylarının bilgi edinme süreçlerine katkı sağladığı yönündeki bulgularını desteklemektedir. Ayrıca Hein (1998) de bireylerin müzede sergilenen objelерle etkileşimleri yoluyla yeni bağlantılar kurabildiklerini, düşüncelерini geliştirdiklerini, farkındalıklarını arttırdığını, kavramsal değişimler yaşadıklarını vurgulamakta,

müzelerin bireylerin kendilerini ve dünyayı daha yakından tanımasını, kavramları öğrenmelerini sağladığını belirtmektedir.

Yazılı anlatım çalışmalarına dayalı uygulamanın, öğretmen adaylarının yaratıcılık, kurgulama, kişileştirme, hayal gücünü geliştirme, yorum yapma, seçicilik, genel kültürü artırma, motivasyon ve özgüven sağlama gibi bireysel becerilerinin de gelişimine katkı sağladığı da bu araştırma sonucunda ortaya çıkmıştır. Araştırmanın bu bulguları Yılmaz ve Şeker'in (2011) müze gezilerinin öğretmen adaylarının genel kültürünü artırdığına yönelik araştırma bulgusu ile Hall ve Bannon'un (2006) müzelerin bireylerin öğrenme ilgilerini ve motivasyonlarını artırdığına, Önder ve diğerlerinin (2009) mantık, yaratıcı düşünme, hayal gücü ve beğeni duygusunu geliştirdiğine yönelik görüşleri ile benzerlik gösterirken, Wilde and Urhahne'nin (2008) müze gezilerine dayalı etkinliğin öğrencilerin öğrenme başarıları ve motivasyonları üzerinde çok etkili olmadığını ortaya koyan araştırma bulguları ile örtüşmemektedir.

Araştırmanın önemli sonuçlarından biri de gerçekleştirilen yazılı anlatım çalışmasının öğretmen adaylarının tarihi eserlere ve müzelere olan ilgilerini artırması, tarihi eserlere ilişkin bilgileri okuma alışkanlığı kazandırması, kendi değerlerinin farkına varmayı sağlamasıdır. Araştırmanın bu bulguları Anderson ve diğerlerinin (2002) gerçekleştirdikleri müzeye dayalı öğrenme etkinliklerin, kültür, değer ve inançları ile bağ kurmalarına, Bamberger ve Tal'in (2008) müze ziyaretlerinin öğrencilerin somut deneyimler edinmelerine ve müzeleri yeniden ziyaret etme isteği duymalarına katkı sağladığı yönündeki araştırma bulguları ile benzerlik göstermektedir. Ayrıca Hall ve Bannon'un (2006) müzelerin öğrencilerin daha derin bir değer ve anlayış geliştirdiklerine, Önder ve diğerlerinin (2009) öğrencilerin sahip oldukları kültürel değerleri koruma bilinci edindiklerine ilişkin görüşleri de bu araştırma bulgularını desteklemektedir.

Müze gezileri ve tarihi eser incelemelerine dayalı uygulama sonucunda öğretmen adaylarının akran değerlendirme, farklı bakış açıları geliştirme ve gizil yeteneklerin ortaya çıkmasını sağlama bakımından katkı sağladığı ortaya çıkmıştır. Bunun yanı sıra öğrenciler arasında sosyal etkileşime olanak sağlaması bakımından gerçekleştirilen uygulamanın etkili olduğu vurgulanmıştır. Bamberger ve Tal'in (2008) müzelerin öğrencilerin sosyal becerilerinin gelişimini sağladığı yönündeki araştırma bulguları ile Rennie ve Johnston (2004), Ash (2004), Falk ve Dierking, (1992), Rennie ve diğerleri (2003) ve Packer ve Ballantyne'nin (2005) müze ziyaretleri ile öğrencilerin sosyal etkileşime sahip olduklarına yönelik görüşleri bu araştırmanın bulguları ile benzerlik göstermektedir.

Araştırma sonuçlarına dayalı olarak şu öneriler getirilebilir:

- Sınıf öğretmeni adayları için yazılı anlatım dersinde müze gezileri ve tarihi eser incelemeleri kapsamında yaratıcı yazma çalışmalarını gerçekleştirilebilir.
- Hizmet içindeki sınıf öğretmenlerinin ilköğretim öğrencileri için gerçekleştirecekleri yazma etkinliklerini müze gezileri ve tarihi eser incelemelerine göre yürütebilmeleri ve gerekli ders etkinliklerini düzenleyebilmeleri için kendilerine bu konuda hizmet içi eğitim verilebilir.

- Benzer çalışmalar farklı yöntemler (deneysel yöntemler, eylem araştırması, gözlem, ölçek vb.) kullanılarak gerçekleştirilebilir.

Kaynakça

- Abacı, O. (1996). Müze eğitimi. Yayınlanmamış Sanatta Yeterlik Tezi, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Abacı, O. (2005). Çocuk ve müze. İstanbul: Morpa Kültür Yayınları.
- Acer, D. (2013). Erken çocukluk eğitiminde müzelerin kullanımı. Eğitimci-Öğretmen Dergisi, 20: 42-45.
- Adıgüzel, Ö. (2013). Müze ve müze eğitimi. Eğitimci-Öğretmen Dergisi, 20: 15-17.
- Anderson, D., Piscitelli, B., Weier, K., Everett, M. & Tayler, C. (2002). Children's museum experiences: Identifying powerful mediators of learning. Curator: The Museum Journal, 45 (3): 213-231.
- Anderson, P. & Roe, B.C. (1993) Museum impact and evaluation study: Roles of affect in the museum visit and ways of assessing them. Chicago: Museum of Science and Industry.
- Ash, D. (2004). Reflective scientific sense-making dialogue in two languages: The science in the dialogue and the dialogue in the science. Science Education 88(6):855-884.
- Bamberger, Y. & Tal, T. (2008). Multiple outcomes of class visits to natural history museums: The students' view. J Sci Educ Technol, 17: 274-284.
- Bamberger Y & Tal, T. (2007) Learning in a personal-context: levels of choice in a free-choice learning environment in science and natural history museums. Science Education, 91 (1):75-95.
- Benuğur, P. (2000). Arkeoloji müzelerinin çocuklara yönelik faaliyetleri. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Coşkun, E. (2005). İlköğretim öğrencilerinin öyküleyici anlatımlarında bağdaşıklık, tutarlılık ve metin elementleri. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Çakır-İlhan, A. (2013). Ankara üniversitesi sosyal bilimler enstitüsü disiplinlerarası müze eğitimi ana bilim dalı. Eğitimci-Öğretmen Dergisi, 20: 32-33.
- Çakır İlhan, A. Artar, M., Okvuran, A. ve Karadeniz, C. (2013). Müze eğitimi akran kitabı. <http://panel.unicef.org.tr/vera/app/var/files/a/k/akran-kitabi.pdf> adresinden 01.06.2013 tarihinde alınmıştır.
- Çetin, Y. (2002). Çağdaş eğitimde müze eğitiminin rolü ve önemi. Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Dergisi, 8: 57-61.
- Draper, M. C., Barksdale-Ladd, M. A. & Radencich, M.C. (2000). Reading and writing habits of preservice teachers. Reading Horizons, 40 (3), 185-203.
- Falk, J. H. & Dierking, L. D. (1992). The museum experience. Washington, DC: Whalesback Books.

- Falk, J. H. & Dierking, L. D. (1995). Public institutions for personal learning: Establishing a research agenda. Washington, DC: American Association of Museums.
- Falk, J. H., & Dierking, L. D. (2000). Learning from museums: Visitor experiences and the making of meaning. Walnut Creek, CA: AltaMira Press.
- Gartenhaus, A. R. (2000). Minds in motion-using museums to expand creative thinking-yaratıcı düşünme ve müzeler. (R. Mengeneçi, B. Onur, Çeviren). Ankara: Ankara Üniversitesi Çocuk Kültürü Araştırma ve Uygulama Merkezi Yayınları.
- Göçer, A. (2011). Öğrencilerin yazılı anlatım çalışmalarının Türkçe öğretmenlerince değerlendirilmesi üzerine. Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 30 (2), 71-97.
- Hall, T. & Bannon, L. (2006). Designing ubiquitous computing to enhance children's learning in museums. Journal of Computer Assisted Learning 22: 231-243.
- Hein, G. E. (1998). Learning in the Museum. London: Routledge.
- Karadağ, R. ve Kayabaşı, B. (2013). "Neden yazı yazmıyoruz?": Sınıf öğretmeni adaylarının yazmayı engelleyen etmenlere ilişkin görüşleri. Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 15, Sayı 1.
- Maccario, K. N. (2002). Müzelerin eğitim ortamı olarak kullanımı. Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, XV (1): 275-285.
- Maltepe, S. (2006). Türkçe öğretiminde yazılı anlatım uygulamaları için bir seçenek: Yaratıcı yazma yaklaşımları, Dil Dergisi, S. 132, s. 56-66.
- Marcus, A. S. & Levine, T. H. (2011). Knight at the museum: Learning history with museums. The Social Studies, 102: 104-109.
- Mercin, L. ve Alakuş, A. O. (2005). Anadolu güzel sanatlar liseleri programlarının müze eğitimi ve uygulamaları" dersi açısından değerlendirilmesi. Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Dergisi, 8: 1-10.
- Okvuran, A. (2012). Müzede dramanın bir öğretim yöntemi olarak Türkiye'de gelişimi. Eğitim ve Bilim, 37 (166): 170-180.
- Önder, A. Abacı, O. ve Kamaraj, I. (2009). Müzelerin eğitim amaçlı kullanımı projesi: İstanbul Arkeoloji Müzesi'ndeki Marmara örnekleme. Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 1, 25: 103-117.
- Ören, Ü. (1998). Turizm, kültür, arkeoloji ilişkileri. Yayınlanmamış Doktora Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Özen, Z. (2013). Bir okul müze gezi projesi örneği: "Tarih, sanatla bizi söyler". Eğitimci-Öğretmen Dergisi, 20: 25-27.
- Packer, J. & Ballantyne, R. (2005). Solitary vs. shared: Exploring the social dimension of museum learning. Curator, 48 (2): 177-192.
- Rennie, L. J. & Johnston, D. J. (2004). The nature of learning and its implications for research on learning from museums. Science Education, 88: S4-S16.
- San, İ. (2013). Müze eğitim bilimi nasıl gelişti? Eğitimci-Öğretmen Dergisi, 20: 13-14.

- Seidel, S. & Hudson, K. (1999). Müze eğitimi ve kültürel kimlik. uluslararası iki çalışma raporu. (B. Ata, eviren). Ankara: Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Müze Eğitimi Anabilim Dalı Yayınları No:1.
- Tran, L. U. (2006). Teaching science in museums: The pedagogy and goals of museum educators. *Science Education*, 91 (2): 276-297.
- Wilde, M. & Urhahne, D. (2008). Museum learning: A study of motivation and learning achievement. *Journal of Biological Education*, 42 (2): 78-83.
- Yalçın F. ve Yavuz, K. E. (2009). Müze Temelli Eğitim Uygulama Örneği: Medresedeki Sır. XVIII.Eğitim Bilimleri Kurultayı. 1-3 Ekim 2009 Ege Üniversitesi Eğitim Fakültesi, İZMİR.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2003). Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri. Ankara. Seçkin Yayıncılık.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2005). Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri. 5. Baskı. Ankara: Seçkin Yayınevi.
- Yılmaz, K. ve Şeker, M. (2011). İlköğretim öğrencilerinin müze gezilerine ve müzelerin sosyal bilgiler öğretiminde kullanılmasına ilişkin görüşlerinin incelenmesi. *İstanbul Aydın Üniversitesi Fen Bilimleri Dergisi*, 1 (3): 21-39.
- Yin, R. K. (1984). *Case study research: design and methods*. Newbury Park, CA.:Sage.